

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1193/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Димитар Иванов, адвокат из ..., против туженог ДП „Хеба“ Бујановац, чији је пуномоћник Драган Антић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 115/2019 од 04.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **УКИДА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 115/2019 од 04.02.2020. године и предмет се **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 128/18 од 06.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд поништи као незаконито решење туженог број ... ОТ/2015 од ...2015. године, којим је тужиоцу отказан Анекс уговора о раду бр. ... од ...2012. године, због престанка потребе за радом запосленог, као последица, због технолошких и организационих промена код послодавца. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу због повреде поступка за престанак радног односа на име накнаде штете, исплати износ од шест зарада запосленог у укупном износу од 206.915,58 динара, са законском затезном каматом, од дана подношења захтева до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 219.876,00 динара.

Допунском пресудом П1 128/18 од 19.12.2019. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужена да тужиоца врати на рад и распореди на одговарајуће радно место, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 115/2019 од 04.02.2020. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Бујановцу П1 128/18 од 06.11.2018. године, садржана у ставу другом и трећем изреке и жалба туженог одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је поништено као незаконито решење туженог бр. ... ОТ/2015

од2015. године, којим је тужиоцу отказан Анекс уговора о раду бр. ... од ...2012. године, због престанка потребе за његовим радом, услед технолошких и организационих промена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/2018 и 18/2020), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог по основу уговора о раду и Анекса уговора о раду бр. ... од 07.11.2012. године, на пословима Дана2015. године, решењем туженог, тужиоцу је престао радни однос отказом Анекса уговора о раду бр. ... од 07....2012. године, због технолошких и организационих промена. Тужилац сматра да је решење о престанку радног односа незаконито, због повреде поступка који је претходио отказу, из разлога што тужени није предузео мере да му омогући обављање других послова као и због чињенице да тужени четворици радника који су такође били на списку као технолошки вишак, није отказао уговор о раду, те је тужбеним захтевом тражио да суд исто поништи и да обавезе туженог да га врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Поднеском од 25.01.2017. године тужилац је прецизирао тужбени захтев, тако што је тражио да суд поништи наведени отказни акт и обавезе туженог да му због повреде поступка за престанак радног односа на име накнаде штете исплати износ од шест зарада. Тужени је оспорио тужбени захтев истичући да је у складу са одлуком о реорганизацији, донео одлуку о изменама Правилника о организацији и систематизацији радних места, затим Предлог програма за решавање вишка запослених, који је достављен Синдикату и Националној служби за запошљавање на сагласност као и да је утврдио критеријуме за оцењивање запослених, спровео поступак оцењивања запослених и након тога, због немогућности да запослене који су технолошки вишак, распореди на одговарајућа радна места, истима, међу којима и тужиоцу, отказао уговор о раду.

Тужилац у овој парници тражи да се утврди да је решење туженог којим му је услед технолошких и организационих промена отказан уговор о раду поништи као незаконито, јер за ту врсту отказа није било законских разлога, те да се тужени обавезе да га врати на рад. Евентуалним тужбеним захтевом тужилац је тражио да му тужени због повреде поступка у вези престанка радног односа исплати шест зарада.

Првостепени суд је закључио да је у конкретном случају постојао основ за престанак радног односа, али да је послодавац поступио супротно одредбама Закона којима је прописан поступак за престанак радног односа (у првостепеној пресуди нема довољно разлога из којих би се утврдило о којим се пропустима ради). Због тога је одбио захтев за поништај отказа, обавезао туженог да тужиоцу исплати шест зарада и допунском одлуком против које није било жалбе, одбио тужиочев захтев за враћање тужиоца на рад, све с позивом на члан 191. став 7. Закона о раду („Службени гласник

РС“, број 24/05 ... 75/14). Међутим, другостепени суд сматра да је при доношењу решења о отказу уговора о раду поступљено супротно одредбама Закона којима је прописан поступак за престанак радног односа по том основу, јер је решење о престанку радног односа донето 14.05.2015. године, а Програм решавања вишка запослених је донет 08.05.2015. године и могао је да ступи на снагу и примењује се тек по протеклу од 8 дана од објављивања, односно 16.05.2015. године. На тај начин решење је донето пре ступања на снагу Програма што га чини незаконитим. Због тога је другостепени суд прихватио правни став првостепеног суда о примени члана 191. став 7. Закона о раду, али је преиначио део првостепене пресуде и поништио отказ уговора о раду.

Закон о раду у члану 8. прописује да су општи акти Колективни уговор и Правилник о раду, дакле не и Програм решавања вишка запослених који отуда нема карактер општег акта, јер се њиме не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ се ради о акту пословне политике којим се уређују мере и активности ради обезбеђења права запослених за чијим је радом престала потреба-регулише се процедура. Отуда је довољно да је Програм донет пре решења о отказу уговора о раду, што је овде присутно (овај суд је такав став већ изразио кроз пресуду Рев2 3328/2019 од 08.10.2020. године).

Имајући у виду наведено, произилази да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је чињеницу да Програм решавања вишка запослених није објављен пре доношења решења о отказу уговора о раду третирао као повреду поступка. Због наведеног става другостепени суд није адекватно ценио жалбене наводе везане за став првостепеног суда о постојању разлога из члана 191. став 7. Закона о раду и посебно о праву на накнаду штете. Све су то разлози због којих је другостепена одлука морала бити укинута на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду све што је наведено, па ће у складу са тим поново одлучити о изјављеној жалби.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић